

(Fotografia Arenas)

MARIA MORERA

Segón folletí de 24 PÁGINES de GENT D'ARA

15 cèntims

Maria Morera

Es ben coneguda de tothom aquesta eminent actriu catalana y l'estudi que podriem ferne, a més del perill que tindria d'exposarse a no dir res de nou, ompliria moltes pàgines d'aquesta revista.

La Maria Morera ha triomfat definitivament en la seva carrera y qualsevol dels aspectes de la seva personalitat es prou digne d'ocupar seriosament l'atenció del crítich de teatres.

Ella representa a la perfecció tots els papers que se li confien, pero es indubtable que allà ahont més se distingeix es en la interpretació de *caracteristiques*. En aquesta especialitat arriba tant enllà que's fa impossible superarla: sembla talment que ella posseeix intuitivament el dolorós y poétich sentit de la vellesa humana y'l trasmet al públich sense esforços aparent: com si li fos cosa natural *ser vella*, quan justament està encara la Morera en plena joventut ..

Es una de les figures més fortes de l'escena catalana y aquestes ratlles que li dediquem son mostra de l'admiració y afecte que'ns inspira.

LA PRIMERA

Ja, ja l'he rebuda la primera, la que triga més de venir, la que tant se fa esperar y desitjar y la que, jo crech, may més s'oblida; la primera d'aqueixes visites que *necessariament* deu tenir tot sovint aquell qui escriu pel públich y qual nom s'imprimeix a centenars, a milers de vegades al peu d'altres tantes columnes de lletres, de paraules, de paragrafs que *diuen coses* qu'ell ha fet neixer en sa imaginació y brollar de sa ploma més o menys rovellada, la primera d'aqueixes visites de que tots els publicistes ens han

parlat alguna vegada, motivades per una real o suposada alusió, per una crítica, per un malentés, per demanar al articulista son parer sobre tal o qual obra literaria, sobre tal o qual fet transcendental o sobre determinada situació política, o bé per demanarli un consell, una presentació y un xiquet de protecció en el mon literari.

Donchs, jo, ja l'he rebuda la suspirada y somniada primera visita d'aquestes; va ser ahir vespre, quant tot esperant el sopar, m'estava jo reposant de la feina del dia, assegut en un balanci, llegint les joguinesques *a la par* que profundes filosofies de'n «Xenius» que, sense volerlo ofendre, haig de dir que ab el ventrell buit y l'esperansa d'un proper refrigeri es com millor me cauen y se m'assenten aquells raptos del esperit. Aleshores va ser quan, després d'una curteta trucada del timbre del cancell, la minyona va entrar ahont estava jo y'm digué que tenia una visita.

—Una visita? — vaig dir jo. — Què es?

—No li sabria dir; es un senyor que porta un gran rotllo de papers a la mà, y m'ha dit que voldria veure al senyor ret.

—Un gran rotllo de papers a la mà? — vaig fer jo interiorment — el paperaire no ho serà pas: ni l'he fet venir ni'l necessito; ab els tribunals no tinch cap negoci pendent, si fos algú de la cúria la minyona no s'hauria quedat tan tranquila al véurel, ni l'hauria deixat allà fora tot sol. Del registre de la propietat tampoch pot ser, perque, gracies a Deu, no hi he tingut may cap tracte ni crech que n'hi arribi a tenir en tota ma vida. Per alguna subscripció tampoch vindrà aquest bon home, que bé prou saben els meus amichs y coneguts que ab la *subscripció* al sastre, a la modista, al sabater, barretaire y altres d'aquestes *revistes humoricides* ne tinch més que massa, y tan de bó me'n pogués donar de baixa. Donchs, quí pot ser y què deu voler aquest senyor que porta un rotllo de papers a la mà? Vindrà a llegirme un testament a favor meu? Ca, si jo fos rich potser si què algú parent me faria hereu dels seus bens, però els pobres pelats no n'heredem de quartos; què'n fariem?

Aquí arribava jo en les meves suposicions y objeccions, quan, tot d'un ple-

gat, com si un àngel hagués passat pel meu davant fregantme'l front ab ses finissimes ales, una rosada idea nasqué y en un instant va creixer en mon cervell: —Ja tinc la primera visita d'aquelles. —vaig pensar comensant a disrutar del goig que dona la inesperada possessió d'una cosa molt desitjada. —Si, aquest home es un poeta que ve a portarme un drama, un poema, qui sab si épich y tot, que acaba d'escriure, y vol que jo, després de llegir-lo, li jusgui, li senyali si hi ha alguna petita tara, li digui com millor pot corregir-la, y en acabat que amistosa y imparcialment parli o escrigui al públich de la seva obra, sentne una ben rahonada crítica.

Oh, benvingut sies, estimat poeta, encara que no't conech però que ja la meua ànima't veu y t'estima; benvingut sies y benehida sia aquesta hora felis de la meua vida. Tu vens, poeta amich y aimat, a portarme lo que dalia fa temps y esperava cada dia, a cada hora, a cada instant; tu vens a donar resplandor al meu nom literari, a posarli una branqueta de llorer, la primera... y tal volta l'última. Mes no, que jo vuy pensar, vuy creure que aquesta branqueta que tu vens a posar al peu del meu pobret nom no serà pas l'última, sino que rader d'ella ne vindrà una altre; y una altre y moltes més... No tingués por, poeta meu, que seré benévola ab tu, t'apadrinaré la teua obra; tú li agafaràs una mà y jo una altre, y entre tots dos la farem caminar amunt pel pedregós y espedat camí del èxit.

Y desitjós de conecher com més aviat millor aquella bellissima persona, aquell inspiradíssim poeta (que molta y molt gran devia haver sigut sa inspiració quan el va portar a casa), y encara més desitjós d'entrar en funcions de literat de consideració y crèdit literaris, vaig dirli a la minyona, que seguia dreta a la porta esperant que jo sortís del embadaliment en que m'havia deixat l'anunci d'aquella visita:

—Fes entrar desseguit aquest senyor.

Y va entrar un senyor esllanguit, una mica calvo, ab una americana d'alpaca tota esgandalada y guarnida de filagarses, pantalons blanchs que no podien anar enloch més que a la bugada, y botines negres. A l'una mà duya el barret, un barret de palla de final de quarta o

quinta temporada; y ab l'altre s'aguantava sota'l bras aquell misteriós rotllo de papers. Que l'home fos esllanguit no'm va sorprendre gens ni gota; això ja fa poeta, vaig pensar. En cambi lo de la calva ja no'm va agradar tant; però vaig dirme, bah, se coneix que no tots els favoreescuts per les muses han de portar cabellera estesa. Respecte al vestit, per més que vaig fer memoria no vaig recordar en aquell moment, ni are tampoch, haver vist en el tractat de retórica y poética d'en Cortejón que per fer versos bons no's pogués portar americana d'alpaca, pantalons blanchs y botines negres. Y per fi, el deterioro general que, com el tò llimona en els quadros d'en idem, dominava en la persona fisica y moral del meu visitant me va semblar molt adecuada y propia de sa distingida professió, y'm va esclamar interiorment en un esclat de compassió y agraïment que, com un estornut sopat, va estar en un tris que no me'l pogués aguantar: Oh, excels poeta! veuràs com jo t'faré cambiar aquest aire d'humilitat y de poqueta cosa, pel que correspon a un geni com tu, y aquesta americana esvorada y esti-raganyada serà substituïda per una levita a la última moda; aquets pantalons blanchs (que foren), tan lacònichs, per uns de corte, acampanats, com se porten ara; aquest pobret barret de palla per una lluhenta xistera; y en fi, un cop enllestida la teua *mise au point*, jo t'presentaré al mon intelectual y al que no ho es, ja diré qui ets y faré que tothom te conegui y admiri això que portes sota'l bras.

Després del «Deu lo guart», al que vaig contestar ab un altre molt afectuós, tot aixecantme y ensenyantli una cadira perque s'assegués, va comensar aixís el meu poeta:

—Un servidor venia... sab?...

—Sí, sí, ja comprench; aixís que l'he vist entrar ja m'he pensat quin es el motiu de la seva visita; no cal que's molesti en exposarmel, y pensí que tindré molt de gust en servirlo, en ajudarlo, en...

—Es que... sab? com que, es clar que vostè escriu...

—Sí, realment, però *vamos*, no passo d'esser un aficionat y res més; m'agrada embrutar paper.

—Precisament, precisament per això li porto aquí—tot mostrantme'l rotllo.

—Oh, no, no, ja li he dit que no cal que's molesti en desembolicarlo; pot deixarmho y ho miraré ab calma, que no dubto que deu ser cosa bona y de valor.

—En quant a bó, si, senyor; are de valor o de preu no gaire.

—Fugi, home, fugi, no siga modest, que entre companys un se pot sencerar ab tota confiança.

—De manera que vostè també's dedica a...?

—Veurà: no es que m'hi dediqui precisament, però de vegades a un li vé una inspiració comprén? y may està bé donar un desaire a la musa; ja ho sab vostè. Aixís, donchs, vostè deixim aixó y vàgissen tranquil, que jo faré tot lo que puga per la seva obra.

—No, si un servidor no'n fa d'obres; pobre de mí, si pogués fer obres ray.

—Donchs aixís aixó deuen esser fragments de poemes, preludis de cants, sonets esgarriats, epigrames...

—Res d'aixó. Un servidor venia, sino que vostè no m'ha deixat explicar, a oferirli paper secant y d'escriure, sobres, tinta comunicativa...

Després de la comunicativa ja no vaig sentir res més. Quan vaig retornarme del treball que'm va agafar, tenia davant meu a la dona y a la minyona, la una fentme olorar vinagre y l'altre posantme mostasses a les cames.

LLUCH.

Plany y alegría

*En la mort de la senyoreta
Maria Claramunt y Vilagut.*

*He vist el cel ennuvolat
d'un color gris que m'entristia.
Per el meu poble hi ha passat
una fredor de melangia.*

*Unes veus tristes he sentit
d'un plany sincer que s'encomana,
d'un plany quiet qu'ha repetit
la veu vibrant d'una campana.*

*L'esgarriansa de Tardor
may com aruy he vist lo qu'era;
al llit agònich del dolor
s'hi ha desfullat la primavera!*

*La primavera d'ilusions
d'una esperansa benehida
de goig, d'amor y de cançons:
la primavera de la vida.*

*No sé per què he mirat el cel
buscant visions més agradoses
y també he vist un negre vel
de boires denses y negroses.*

*Però endinçantme en l'infinit
amunt, amunt, en fantasia
un altre cel he pressentit
y un goig naixent tot m'estremia.*

*Y enllà d'enllà del negre vel
jo he vist claror, goig y alegría:
he vist com reya tot el cel
mentres la terra s'entristia.*

EMILI SALETA y LLORENS.

*Exposicions Barran
y Cardona.*

En la nostra darrera visita a ca'n Parés ha passat triomfanta pel davant de nostres ulls. una visió espléndida de colors, un aplech hermosíssim de teles desbordantes de llum, una ubriaguesa de claror que'ns fa pensar que si s'esdevingués tancarles en una cambra fosca, no fora prodigi que l'aclarissin magníficament ab llurs esclats.

Es endebades fer aquí noves lloances a la obra prou coneguda den Laureá Barran, un de nostres millors artistes, sense cap mena de doblé; inútilment voldríem enaltirles ab paragrafs pretensiosos replets de tecnicismes: els seus mereixements incontestables suran amplement en sos quadros y els imposan,

com a veres obres d'art, a tota mena de públics.

L'artista enamorat de nostres platges de llevant, ens las ofereix ab aquell amor ab que las contempla desde sa llar y son taller que té enclavats enfront del mar, allunyats de la vila, en la riallera Caldetes, y son amor s'exten a llurs homes, aquella gent de platja que veyem com a cars coneguts y quins noms ens fora fàcil anar retrovant en el cau de nostres volguts recorts.

Recordem aquells ulls de l'artista, petits, vibrants, cobdiciosos del devassall de llum que ompla aquelles platjas, y que's tramés miraculosament a les teles per obra y gracia del seu geni; y al recordarlos, veyem també que s'enmiralla en ses obres aquell vibrar, aquell glatir de la obra feta al calor del entusiasme y per la que hi circula sava de vida.

Cars llegidors, si no heu anat a ca'n Parés aquesta setmana, aneuhi; en vostres cors me'n sabreu grat; y si ja vostres ulls han gaudit aquelles visions marinescas, torneuhi, car per son natural renoven una y mil voltes la bella impressió que'l primer cop ens produiren.

Aneuhi, y arreglerades a l'altre banda, les figuretes den Cardona os parlaràn d'un estol de coneixenses, alternades ab altres esculptures que proclaman altament el *savoir faire* de llur autor.

DAFNIS.

Un caràcter

Pera l'Emili Graells y Castells.

Un dia, després de molt temps de no havernos vist, vaig trobarlo pels afores de la ciutat. Era en Juli Sunyer un d'aquestos temperaments estranys, extraordinaris. La seva vida, plena d'irregularitats, més aviat se la podia titllar d'extraordinària que d'extravagant. Model d'estudiant per excelència, quan la donava a una idea determinada,—que be'n podriem dir mania—no hi havia medi de

convèncel. Net y polit en totes les seves coses, metódich dins la seva irregularitat, el seu procedir era inestudiable. Tots els seus amichs, fins los més íntims, may l'haviem pogut entendre, y aixó que la seva franquesa era tan extraordinària y de la seva boca n'eixien sempre paraules y filosofies plenes de bon sentit y ab idees forsa clares y definides.

Jo sabia d'ell que moltes nits, després d'haver sopat y pres caté—l'únich vici que li conexiém—sortia apressadament y ab una idea fixa y determinada, seguia carrers y més carrers, passatges solitaris y fins camps a travers y se'n anava vora'l riu o vora'l mar, y allí, assentat damunt l'arena o plàcidament ajegut damunt la molsa o l'herbeig del marge, hi passava llargues hores meditant, fent bullir en son pensament alguna de ses idees extravagantes. Un dia li suggeria fer sumas y multiplicacions fins quedar anorreades les seves forces, y en la nit fosca y tenebrosa, sentint solsament lo xiuxiuejar dels arbres de la salzereda que'ls envoltava o seguint el rítmich compás de les ones, anava fent aquelles operacions aritmètiques que després tot sorprenentnos, preguntava soptadament als amichs, quina resposta sols ell mateix sabia ferse.

Els que'l consideraven y'l volíem, no reym pas de les seves coses; si alguna que altre vegada a la nostra tertulia s'hi internava algún desconegut de'n Juli, se mostrava, aquest recelós als primers moments, però totseguit d'haver observat al estrany, exteriorisava la seva potencialitat de tal manera, que a n'aquest se li feya cada moment més seductora la companyia d'aquell ser extraordinari y incomprendible.

—Quí es aquest jove?—preguntava.

—No'l coneix? En Juli,—era la resposta de tothom.

***

El dia que jo'l vaig trobar pels afores de la ciutat, me sorprengué com may. Jo prou el coneixia; sabia fins ahont podia arribar el seu geni imaginatiu y coneixia a fons aquell ser poch comú; però vèurel com el vaig veure, sever, serio, ab posat marcadament regi, envoltantse per un fanal de gas, me sorprenguí de debó.

Abandonant mon camí, vaig anar seguint sos passos, sense qu'ell ho notés per no distrèurel, un llarch tros, y poguí notar com en una llibreta miuúscula a nava fent petites anotacions davant de cada fanal ahont s'aturava.

Per fi, volguí aconseguir-lo y després de sorprendel extraordinariament, sense donarme les bones tardes, ab gran serietat me digué:

—Què'm vens al darrera?

—Per una coincidencia t'he vist parat davant d'un fanal, y t'he contemplat com te'l miraves escrupulosament, com qui s'está davant la finestra de casa una xicota fentli ganyotes d'enamorat.

—Je. je...—va riure una rialle sarcástica.

—Y qué hi fas aquí?—li vaig preguntar.

—Rès.

—Per rès no t'hi estaries!

—Donchs, escoltem. Sabs ahont se troba'l nombre quatre mil? Tots els mils fins al vuit, he conseguit trobar, però'l quatre no surt ni en forat ni finestra; y'l vinch a buscar aquí ab la convicció de que segueixo bona pista.

En Juli's referia a la numeració que duhen els fanals del gas dels carrers.

Y ab la seva serietat característica, anà dictantme números exactes de fanals, senyalant el lloch precís ahont estaven instalats y contantne una quantitat que semblava impossible ho pogués acumular dintre son cervell inquit en son caparró de liliput.

—... Pero aquest malehit quatre mil,

me fa tornar mitg boig... digué absort, ab una serietat aplacable.

—Mitg boig, mitg boig—vaig dir entre mí. Aquells instants haguera jurat que ho era del tot, perque, a quin home se li acut agafar la monomania de sapiguer ahont se troba l'enumeració determinada dels fanals del gas?

No vaig volguer deixar-lo. L'interés que aquells moments jo sentia pel meu amic era extraordinari, indescriptible; jo sabia de sobres que la seva prudencia extremada no s'extralimitaria a dirme que 'l deixés en pau; ans al contrari, que la meua amical oferta de retornar junts al centre de la urb seria galantment acceptada.

Retrocedírem, donchs, y després de passar per davant d'una serie de fanals qu'ell revisà curiosament, me digué:

—Pots parlar; tot això ja ho tinch revisat; parla.

Vaig intentar distrèurel comunicantli noticies d'amichs, coses d'estudis, que devien interessarli. Ell me contestava ab monossilabs incomprensibles. La seva atenció la tenia a terra, ahont mirava fixament sens apartar la vista, tot fent moure sos llavis blanquinosos.

Debaix de sos lentes s'hi veien uns ulls xichs, movedissos, brillants, qu'enquadrats per llurs fondes conques remarcades forsa més per sos pòmuls sobresortits en desmesura; anava prenent a cada pas que donàvem noves mostres de vida y d'atenció.

—En qué penses? vaig dirli, ja cansat de parlar.

En rès, ves seguint—me respongué un poch contrariat.

—Es que voldria parlar-te d'un assumpte molt interessant, que desitjaría escoltessis atentament, però forsa atent...

Caminàrem una llarga estona en mudits l'un y l'altre; la seva resposta que repercutia pel silenci, era la nota més edificant de que estava imaginantse al-

gún dels seus estirabats extraordinaris, que tart o dejorn ja exirien a la llum.

Haviem fet un llarch camí, quan parantse en sech y encaràntsem, me digué:

—Estàs malalt?

—No.

—Estàs cansat?

—Tampoch.

—Els pantalons te justegen?

—Per què ho vols sapiguer?

—Sencillament. Perque des que caminem he pogut notar que'l pas que portes no es igual que'l de temps enrera. Contant els passos teus, y contant els meus, he notat una cosa extraordinaria, que'm crida poderosament l'atenció, això es, que ab lo temps de tonar tu deu

passes, jo n'hi donat deu més una, y com que abans dúyem sempre'l mateix pas, això'ns demostra que o estàs cansat, o estàs malalt, o'ls pantalons te justegen...

—Això es extraordinari, amich; si no fos que la figura d'en Sherlock Holmes no ha existit may y que sols es producte de la imaginació extraordinaria d'un home expert, proposaria t'ha anomenes-sin *detective* ab la convicció de que fores un veritable, llegendari y *sin par rival* d'aquell home que avuy tant deleita a la joventut aventurera.

L'amich rigué, ab sa rialla plena de simpatia tot arronsant ses espatlles osso-ses...

RAUL M. MIR.

ELS NINS

Oh els nins de cabells rossos de dolses cabelleres

y de les galtes rojes y de les dents suaues

de les hermoses cares petites rialleres

y de los ulls puríssims y fulgurants y blaus.

Contemplan ab misteri les més petites coses

y de ningú sospiten y viuen sens recel

per ells totes les cares tenen perfums de roses

per ells totes les coses tenen blavors de cel.

Plàcidament somriuen y ab ses dolses manetes

agafen carinyosos les coses petites

y admirats sempre mouen l'esguart bellugadis

per ells tenen les coses virginal hermosura

y viuen y es rabejan en un mar de dolsura

y als homes creuhen àngels y al mon un paradís.

ANTONI PUGÈS Y GUITART.

INSTANT

Iglesia dels Angels. Sota les ròneques arcades nien ombres; un raig de sol daurat penetra per les vitralls y s'ajeu a terra, en el presbiteri, un nuvolet de fum sagrat s'enlaira magestuós fins a besar els peus d'una Verge.

El colpejar a terra d'un bastó'm fa mirar endarrera; es un ceguet de barba bruna y llarchs cabells qu'avensa d'esma; ses blanques mans titubejen un instant cercant l'aigua beneïta; ha donat uns passos endavant y ls seus genolls s'han doblegat al mitg del temple. Jo me'l guaito y ls seus llavis grochs frisen com les fulles en la tardor; sota son ample front, dos sòts morats semblan la fossa d'uns ulls: ses mans s'han ajuntat estrenyent una creu que tot sovint petoneja y d'aquells des sòts, color de lliri, dues llàgrimes llisquen rostre avall fins a confondre en els rulls de sa barba.

Pobre ceguet! Ell no sab, no pot sapiguer que jo'l miro; ell no veu com jo contemplo son rostre malaltís ahont porta dibuixada una gran pena, car si ho sapigués a bon segur que hauria escullit el recó ahont les ombres son més espeses, per demanar un consol a sa pena, o tal volta per demanar la salut del seu filllet qui potser estava morintse ..

La missa es finida; una veu juvenil resa com el brunzir de les abelles; el ceguet s'ha persignat y poch a poch s'allunya pels carrers amarats acompanyat pels colps frets del seu bastó.

A. SALVADOR Y SENCHERMÉS,

Pàgines festives

EL CINEMATÓGRAFO

Es diumenge. Son las quatre de la tarde y no sé ahont anar. He mirat el diari, a la secció de *espectáculos* y en cap teatre fan funció que sia del meu agrado. Ab tot, com no'm sé estar a casa, surto al carrer, y després de donar un tom, completament aborrit y no sabent què fer, no tinch més remey que ficarme a un Cinematógrafo, el que vostés vulguin, porque a tot arrèu fan lo maleix.

Essent diumenge, no cal dir que'm toca esperarme una llarga estona, porque, com es de suposar, he arribat que ja s'havia comensat la *sesión*. Per fi, a copia d'empentes, quan arriba l'hora de deixarnos entrar, puch ocupar una cadira en un modest recó... y desde allavores hem comensat a patir. Un baylet d'uns deu o dotze anys, ab un cistell penjat al coll, no deixa de passar cada dos minuts pel meu costat, cridantme cada vegada a cau d'orella: Cara...meeelos!, ab una veu tant estrident, que jo crech que si's calés foch y demanés auxili, no cridaria més del que crida anunciant la seva *mercancia*. Això me fa desitjar ab impaciencia que's comensi la sessió; però es ben cert que en aquet mon no sabem may lo que desitjem, porque si ho sabiem... segurament no ho desitjaríem. Deu nos engruat de desitjos funestos!

Després d'un «paso-doble» *executat* (en el recte sentit de la paraula) pel pianista, s'ilumina la tela, y desseguida se sent una cridoria no molt forta, però si molt empipadora, de la gent que confegeix el títol de la pel·lícula y no sab ferho callant, o a lo menos ab veu baixa. Tinch una criada al darrera, que, per desgracia meva, va ab el seu *novio*: tots dos confegeixen a *dúo*: «Mis-te-rios de-la-montaña» —Qu'es això, tu?—pregunta ella—No ho sé; ja ho veurem, contesta ell. En efecte, ja ho estem veyent. Un home enmascarat que's dedica a escurar les butxaques de tots els que passen per la montanya. A cada moment sento un «Ay Reina Santíssima!» que'm fa girar el cap involuntariament, pensant que a la criada l'hi agafa algun desmay. Després dels robos ve la persecució y la inevitable mort del lladre. Menos mal.

Mentres esperem l'altre pel·lícula, ma

vehina no para de fer comentaris.—Ay que's bonich!—Sembla mentida que hi hagi gent tan dolental.—Jo pateixo d'esperit veyent aquestes coses—y altres neulades, que'l promés escolta serne ferne cas. Surt un altre títol de pel·lícula y torna el públich a confegir; jo sento dir al darrera meu: «Los ban-di-dos de Ca-la-bria,» y aguanto ab resignació un altre dosis de tiros y punyalades, ab les corresponents exclamacions per part de la criada, junt ab les explicacions més o menos tècniques que li fa el seu company, qui, de tant en tant, se digna exclamar: «Ja vol atreviment el d'aquets bandidos, d'exposarse d'aquesta manera!»

Un cop morts els lladres, surt un altre pel·lícula que porta per títol, segons sento: «Història de un in-fe-liz.»—Gracies a Deu! penso—Això ja no es cosa de lladres. Però ben prompte veig que no es temps de donar gracies a Deu. Válgam Sant Antoni, y quantes penes en tan poch rato! Figureus un pare, que té una filla. Un automòvil que li aixafa. Totseguit, per via de consol, el despedeixen d'allà ahont trevallava. Vol matarse, però no le dejan. Menos mal que per últim, l'home trova una colocació, y veu curada sa filla. Però no vulguin saber les extremitats que fa, avans de ser felis; no logra serho, fins després d'haver-se posat dotze vegades les mans al cap, y d'haver respirat ab tota la dificultat possible mentres estreny la mà del que'l salva. Què hi voleu fer! L'agrahiment no deixa respirar gaire bé. Es inútil dir que, mentres dura el drama, no paro de sentir—Ay Deu meu!—Ves pobre home!—Ay filla del meu cor!—exclamacions que interrompen de tant en tant la detallada explicació que del assumpte fa el meu vehi a la seva companya.

Complertament fastiguejat, estich per al·larme y anàrmen, quan el títol de un altre pel·lícula me detura. «Un bautizo accidentado,» lleigeixo y penso: aquí a menys riurém; però, per més que busco, no hi trovo la gracia per cap centó: Surten uns quants individus grotescament vestits, que, sense com va ni com costa, se posan a correr com uns desesperats. El mèrit principal de l'assumpte, consisteix en fer anar la criatura de qualsevol manera, tan prompte tirantla enlayre com passanthi tots per sobre. Els meus vehins riuen a més no

poguer. Allavors vuy marxar, però fent un esforç sobre mi mateix, aguanto les dos últimes pel·lícules del programa, que son; una de màgica, y un altre que es un *crimen pasional*. Més punyalades encara! Surt un lleterero que diu: *Ha terminado*, y jo surto cap al carrer: miro l'hora que's; son dos quarts de sis y he entrat al cinematògrafo a tres quarts de cinch. Total, tres quarts de fástich, un ral menos y ensopiment fins a les vuyt qu'es l'hora que jo sopo. Llavors no'm queda més remey que passejar esperant l'hora de tornar a casa, y quant ja son prop de les vuyt, emprenc la retirada, tot fent propòsits de no tornar may més al Cinematògrafo en diumenge... ni en dia de feyna mentres fassin pel·lícules de sensació, hi hagi xicots que venguin *Caramelos finos de Rota*, y públich que confegeixi y fassi comentaris en veu alta. Per passar la tarde d'un dia de festa, no hi ha com anar al teatre, y encara en butaca, o bé, y això es la millor solució, no hi ha com tenir xicota.

TRIPULGUES.

El vent implacable

*Queden fulles en els arbres,
en els arbres torturats.
y s'esglayen fins els marbres,
fins els marbres despullats.*

*Les grans claretats s'endolen:
avensa el destí fatal,
y les bromes s'agombolen
al impuls del temporal.*

*Tota flor y tota fulla,
cau com misera despulla.
que, implacable, xiula el vent;*

*mes el cor veu en llunyansa,
un cel clar com esperança
rencedor del sofriment.*

JOSEPH PENINA.

PRINCIPAL

Gos y Joventut per variar, y si el públich no varia està content y l'empresa també per lo que sembla. *Gos y Joventut* tenim y tindrem, mentres no'ns surtin de trascantó *Bls Hipòcrites*, que ja diu que's preparen per presentarse *presentables*. Desitgem aplaudirlos, malgrat el vici de que fan gala, perque vegin que nosaltres no'ns l'hem encomanat pas aquest vici. La veritat dihem a tothom y la direm també als *Hipòcrites* per *Hipòcrites* que siguin. Si'ns agraden, forts picaments de mans. Sino, silenci de sepulcre. Ab això ja cal que *Els Hipòcrites* se preparin pera escoltar als *sincers*... (N'estem d'allò més contents d'aquest joch de paraules).

ROMEA

Com les cireres. Comedia en un acte, per J. Julià Pous.

Se tracta d'un obra escrita per un veritable literat, que si bé no s'ha proposat produhir una obra de forsa, ha conseguit, en cambi, dur al teatre un tros de vida ab forsa justesa d'observació y gracia esquisida.

Els personatges de l'obra son tots ben apuntats y'l llenguatge's manté constantment pulcre y correcte. Les situacions son apuntades y resoltes ab forsa coneixement dels efectes teatrals y el conjunt de l'obra produeix una agradosa impressió que s'exteriorisa pel públich, al final de la comedia, ab forts aplaudiments.

També'ls actors que interpretaren *Com les cireres* se mereixen un elogi ben sincer.

La confessió. Drama en un acte per J. Diceuta. Traducció catalana.

Es un cop d'efecte. Un cop d'efecte ab premeditació y alevosia y totes les de la lley en semblants cassos sensacionals. Es una canonada. Una canonada anticlerical, com sol dirse.

Aixís que s'alsa'l teló un ja endevina a l'autor de l'obra, entre bastidors, preparant la pólvora. La metxa ja guspireja desde les primeres escenes ben graduades, ben preparades, es cert; però totes plenes d'un convencionalisme que intriga sense interessar de debó ni commoure gens... Ab tot, l'obra s'escolta ab gust, ab els ulls oberts, com qui presencii els

preparatius d'una sessió d'espiritisme... y l'acció avensa y avensa fins que, darrerament, pum! pum! pum! ja està! La metxa consabuda ha arribat a la pólvora que dèiem y ve l'explosió sorollosa, espaterrant, piramidal...

Heusaquí un mèrit de l'obra; la sobrietat ab que's desenllassa, ab que's clou. Es un instant, però per arribarhi ha calgut mitja horeta de preparació. Sort, encara, que l'instant s'ha aprofitat ab trassa: d'aquí ve'l relatiu éxit que obté la producció.

Els actors de ROMEA interpretaren l'obra ab molta justesa. En Borrás, en Soler, en Santolaria, en Casals y en Daroqui y les senyores Ferrer, Clemente, Baró, Vallbé y Cazorla, se repartiren els ap'audiments que'l públich els dedicà.

NOVETATS

Un cop de vent. Pas de comedia, per Joseph Morató.

Es cosa esquisida, lleminera; d'aquelles que s'acaben tant aviat que a un hom li sab greu tanta pressa y surt del teatre mitg ofés ab l'autor que, podent y sabent, no ha volgut complaurens allargant una estona més la nostre fruició...

Y ara, no us cregueu que *Un cop de vent* no duri vint minuts... Sí senyors, els dura y potser ab alguns segons de propina. Però, vaja, que quan un veu tantes insubstancialitats grolleres que no acaben may, li dol que sigui tant petit el pot que conté la confitura de *Un cop de vent*. Y l'únich que consola es pensar que al anar al teatre, ja estavem advertits per la dita que pregona que en els pots petits hi ha la bona confitura...

En resum: que'n Morató s'ha lluhit y ha fet lluhir, de passada, a la senyora Coy, als senyors Bley y Rovira y a un parell de criatures, que, com se comprén, foren els que interpretaren l'obra.

D'obretes de l'aire de *Un cop d'aire* (y perdó per la gracia en gracia a lo que després direm) se'n troba molt mancat el teatre català. Es per això, senyers, que nosaltres hem resolt publicar l'obra dintre la biblioteca De Tots Colors, convensuts de que aixís ajudariem a l'obra de distinció y cultura teatral que, d'un quan temps ensà, tendeixen a fer alguns autors dramàtics.

Recomanem, donchs, als aficionats al teatre català l'edició de *Un cop de vent* que trobaran anunciada en la secció de noves del present nombre.

Càndida.—Comedia en tres actes de Bernard Shaw.

Aquesta comedia ha estat un èxit immens a Londres y a Nova York. A París, en canvi, s'hi dividiren les opinions del públich y de la crítica. A Barcelona ha passat lo mateix que a París. *Càndida*, donchs, en català, (traducció de Martí Alegre y Juli Broutà) ha deshorientat a tothom, però tothom ha reconegut també que's tractava d'una obra veritablement excepcional.

Y aquesta desorientació's comprèn ben bé, car *Càndida* es creació eminentment anglesa. Manera de presentar-se el conflicte, personatges que hi intervenen, costums, fantasies, humorisme, tot es anglès allà. Lo que'n sobressurt, lo que'n deuría restar per tothom, es una comedia. Y això es lo que va oblidar el públich del dia de l'estrena y per això, prenent-se's seriosament, rigué ab rialleta d'ironia, certes situacions y frasses que, d'havé's-les prè's en el seu just sentit, no mereixien bromes de mal gust.

Ho comprenem perfectament lo que va passar a la nit de l'estrena de *Càndida*. Ho comprenem y ho justifiquem y tot: car nosaltres, meridionals, difícilment podem avenir-nos ab l'art subtilíssim, extraordinari, potser excessivament analítich y cerebral de Bernard Shaw. No ho arribem a entendre prou tot allò. Els més pacífics ne protestem. Se'n desperta com una mena de irritabilitat, de indignació ganglionar que'n dóna més enllà de lo que caldria fent-nos oblidar en un instant de totes les bellesa's de la producció y duent-nos a protestar sorollosament de tot lo que'n creyem lletgeses y inversemblances.

No, *Càndida* no n'es pas mereixedora de la rebuda indecisa que va fer-li'l públich barceloní. *Càndida* es obra meritíssima que demana, sinó incondicional entusiasme, al menys respecte y admiració. Es obra d'intellectual més que d'autor dramàtich; no ho neguem. Però la inspiració hi guspireja sovint y fins hi esclata enlluernadora de tant en tant. Poesia l'omplena en molts passatges y certes situacions de l'obra son dignes d'un dramaturg mestre en el coneixement del cor humà. Hi ha en l'obra alguna cosa essencial, forta, que trascendeix y s'imposa. Y això ja es molt y això ja es prou per escoltar-la ab fruició y aplaudir-la sorollosament. No n'entren gaires en llista de obres aixís, en que les paraules no siguin buides y les situacions vessin transcendència.

Proximament, segons estem autorisats per anunciar, serà publicada *Càndida*. Creyem que aleshores se farà més justícia als mereixements de l'obra, car podrà ser llegida y me-

ditada lluny de tota passió y influència riallera... Per això no'n parlem més. Esperem que el públich al cap d'avall, compendrà que's tracta d'una obra que's mereix ser tinguda en compte. La Fremont, en Vilallonga, en Vehil, en Barbosa, la Santolaria y en Bley interpretaren *Càndida* ab forsa justesa y correcció.

Agrupacions y Societats

Esbart Artístich.—La séptima vetllada, fou potser més concorreguda que les anteriors, degut segurament, el estrenarse un quadret dramàtich. Primerament s'hi representà *Misteri de dolor*, del nostre amic l'Adrià Gual, y per final *El tremendo del barri*. De la primera hem de dir que la senyoreta Pujol feu els possibles d'agradar y fou la única que trevallà ab consciència. La senyora Dinarès, gens en caràcter, encara que sabent bé'l paper. En Vall, desentonat. El senyor Sunyer baix de tò, car que ben caracterisat. En Bernet a remolch del consueta. El decorat nou està pintat ab molta correcció, fora de la balconada. La direcció ajustada, a càrrech del senyor Vives.

La nit dels morts (estrena) es un quadret original d'en Joan Moles y Pagano. L'autor si espurga part del soliloqui de l'«Avis» que a més de ser pesat pel públich, no té altre fi que la de repetir l'assumpte de la superstició, guanyarà quelcòm. Després havem de dir-li també a l'autor, que no fassi dir als personatges, paraules enlayrades que no estan al alcanç d'aquells febles poruchs que'l senyor Moles ens dibuixa. El tipó de «Ricard» es una remembrança dels galans de *La Mare Eterna y Por*, de l'Urgell. L'interpretació anà ajustada, encara que a voltes ab un xich d'exageració. En Roldán gens en caràcter, donchs declamant anava redressant-se sense donarsen compte de que era un vell y no un galan jove; això es pecat de molts aficionats. El jove Urgell fou el triomfador. Coadjudaren la senyora Dinarès y'l senyor Bernet. L'autor fou cridat al final en mitg de forts aplaudiments. Del *Tremendo* no val la pena de parlar-ne: l'obra es fluixa y'l desempenyo... bastant empenyat.

Amich Vives: ha d'estirar una mica les orelles en dies d'ensaig a n'els joves...

Havem complert en parlar extensament com prometerem.

Unió Ultramarina.—La sala de la societat «Clarís» estava curulla ab motiu de celebrar-se el benefici del director Emili Alsina.

L'obra escullida fou *Terra baixa*; preferida del beneficiat. La direcció merescé justes lloances, com l'interpretació del «Menelich», y rebé aplausos de justícia: no els rutinaris picaments falsos dels públichs de nostres societats. Els conjunts, sobretot el del segon y tercer actes, d'efecte sorprenent. El beneficiat fou l'hèroe, y l'ajudaren bé de veres la senyo-

reta Durán, Borralleres y'ls senyors Rodón, Amat, Grau, Mas, Baldrich, Illa y Llompard. La senyora Zamora inharmonica: les vocals les obra massa semblant que va a remolch del consuetat.

En la vetllada musical s'hi lluhiren la senyoreta Pallejá y'ls senyors Buenaventura y en Ruiz. Se llegí una poesia dedicada al beneficiat, original d'un company de Redacció.

El senyor Alsina fou obsequiat ab valioses ofrenes y... ab la safata plena: pero plena d'argent.

Niu Guerrier.—El benefici dels companys Quintana y Llangort, portà nombrós públich a la sala d'aquest vell teatre. L'obra escullida fou *La Mare*. La direcció d'en Roig no anà com calia, notantshi inexperiencia escénica. La senyora Vidal fou admirada com sempre, y havem de dir sense contradicció que es la mellor característica que corre en centres particulars. El senyor Roig, fora de tò en certs moments, en altres anhelós de complir y lo grantho. La senyora Riera no s'identificà gaire ab el paper. L'estrena del quadro del «insigne poeta» Pere Alcalá, no té res de significat: un assumpto tètrich, vist y no gens sentit: ens recorda altres arguments gastats. L'autor molt aplaudit; es natural.

Centre Obrer Calasanci.—La segona representació de *Com les ól ves* d'en Pere Bouquet tingué lloch diumenge passat devant nombrosa concurrència. L'execució anà molt bé, y hem de fer esment dels senyors Morera, F. Salóm y Gonaz que estigueren a una altura envejable sobretot al final de l'obra. El *Gos de presa* feu riure bona estona al públich interpretantlo mercès a la bona direcció escénica. En preparació *Lo Pirata*, y obres d'en Morera, Graells y C. Cases.

Ja'n parlarem.

La Magnolia (antich local del Lara).—Diumenge passat hi tingué lloch la representació del drama de l'Iglesias *El Cor del Poble*, en la que s'hi lluhiren de veritat a més de la actriu senyora Cardalda, els senyors Oclá, Gallinart, Santiró y Llopis. El jove encarregat del paper de «D. Albert», quin nom no recordem, el detallà ab molt gust y ab naturalitat.

Parlarem de les obres que's representin a n'aquesta societat.

GRACIA.—Centre Nacionalista Republicà.—El diumenge passat s'hi representà'l drama en 3 actes de l'Ignasi Iglesias *Les garces*. L'execució sortí molt arrodonida, que si no havés sigut l'inseguritat de la senyora Casases y el somriure d'en Rojas en alguna escena de sensació, el quadro dramàtic d'aquest Centre, hauria pogut contar l'exit d'aquella nit, entre'ls molts que se li han tributat.

El senyor Claramunt feu un «Pelegri» acabadíssim, els senyors Tort, Xuclà y Bertrán hi estaven encaixats, aquet darrer fou caluro-

sament aplaudit. Les senyores Matas, Roca y tots els altres que hi prengueren part sortiren ben airosos de son comès.

Ateneu Catalanista.—Degut a una repentina indisposició d'un dels aficionats, tingué que suspendres el diumenge *Lo ferrer de tall*, posantse en son lloch y a corre-cuyta la comedia *El enredaire*, distingintshi les senyores Durán y Sampere y els senyors Claveras, Vidal, Clariana y Bartrina, sobretot aquest últim qui, tenint en compte que tingué d'encarregar-se del paper de «Bildiri» a darrera hora, s'en sapigué sortir, logrant fer riure de debó a la concurrència ab quelcòm de la seva cullita. Foren ben secundats pels demés que hi prengueren part.

Per diumenge que ve *Els savis de Vilatrilla*.

La Filantropica.—*La creu d'or*, original del director del quadro dramàtic d'aquesta entitat en Joseph Casellas, fou l'obra que posaren diumenge passat, davant de distingida concurrència. La senyoreta Sampere digué'l paper ab forsa sentiment, lo mateix havem de dir del senyor Sagala en tot; si havessin exteriorisat sos amors ab més passió, haurien tingut més relleu; molt justos estigueren els senyors Serra y Masoliver, el Sr. Codoñer bastant bé, (no's precipiti al enraonar, que moltes vegades no se'l entén), el senyor Calaf molt insegur; es forsos estudiar per poder sortir airos, y el senyor Pubill discret.

Centre de Sant Antoni.—El dia 6 del corrent posaren *El contramestre* y la sarsuela *Cápsulas Mauser*.

Radium Social.—Granada, 22.—El dia 7 del mes que som posaren en escena *Les joies de la Roser* ab una execució tan dolenta que ni mereix la pena de parlarne. Hi prengueren part la senyora Baró y'ls senyors Peropadre, Fabrés, Farré, Ventura, Arteaga, Antón, Adell, Antón y Ferré.

Per fi de festa posaren *Un benèdit del cabàs* si fa o no fa ab el mateix acert que la primera.

Teatre Modern.—Ab molt bon acert la empresa d'aquet teatre, va intentar el dia 3 del corrent, d'organisar unes «Vetllades catalanes» pera cada dijous; es molt d'elogiar aquesta tentativa y es molt censurable el poch entusiasme que ha despertat per la barriada de Gracia, puig en la primera d'aquestes vetllades el teatre se vegé tan desanimat que veritablament feya llàstima y això que'ls artistes varen fer molts esforços pera que la execució de *Lo nuvi* sortís forsa bé; la senyora Sala, senyors Olivar, Ortín, Marcel y altres, se feren mereixedors dels aplausos del públich.

Nostra més sincera felicitació a l'empresa y als artistes per la bona voluntat.

Unió Republicana Graciense. El dia 6 posaren en escena el drama d'en Ferer y Codina *Lo gat de mar* desempnyat per la senyoreta

Ferrandiz ab molta justesa y bastant bé els senyors Moret, Santamaria, Molinas, Puerta, Miquel, Bermejo (aquest últim massa apallissat y altres que en aquets moments no recordem).

Recomanem al director del quadro, que procuri que'ls artistes tinguin més *posa* y sobretot no's cansi en felshi repetir les escenes de conjunt, que totes van sortir desvallestantes, tinguin en compte y ja veurà com en treurà forsa partit. Ah! ens descuidavem de dir que'ls electes de llum van anar molt malament.

—Centre Moral Instructiu.—El diumenge prop passat, la Secció de Declamació d'aquesta catòlica entitat, posà en escena la popular obra de'n Albert de Sicília Llanas *Don Gonzalo o l'orgull del gech*, quina representació anà molt ajustada.

SANT ANDREU.—Centre P. C.—El programa escullit per aqueixa entitat el diumenge passat fou de lo més simpàtic pera el bon nom de la mateixa y pel quadro d'aficionats. *Les garces* de l'Iglesias y *L'agencia de informes comercials* d'en P. Janer.

Una y altre si bé foren fetes ab tot l'afany y bon gust artístich, estaven no obstant mancades d'ensaigs, defecte que surtia principalment a rellellir en les escenes de conjunt, y en les de vera intensitat dramàtica de *Les Garces*.

En quan a l'execució, les senyores Morera, Guart y Alegret que hi prengueren part, sortiren del pas més o menys airoament, puig tingueren moments de tot.

Els homes, si bé posaren tot l'esforç, no tregueren tot el partit que era d'esperar per les reconegudes facultats de la majoria dels que integran la companyia.

Dels nostres Corresponsals

Fem avinent a tots els senyors que'ns envien espontaniament correspondències de teatres de societats de fora de Barcelona que si volen quedar nomenats corresponsals literaris DE TOTS COLORS, se servixin enviarnos una carta ab la seva adreça y firma a fi de posarnos d'acort sobre l'esmentat nomenament.

De no ser aixís, els advertim que, ab tot y agrahir molt l'atenció que tenen d'ajudarnos ab la seva cooperació, ens veyem precisats a no poder publicar llurs correspondències per rahons que no es del cas d'exposar ara.

SANT BOY. En l'Ateneu Santboyá s'hi representà diumenge passat el drama en tres actes de l'Ignasi Iglesias *El cor del poble*. El senyor Pagés, director d'escena, representà ab

molt acert el personatge «Passarell» y'l senyor Romeu en el paper de «Boira» acabà de confirmar la seva reputació d'aficionat notable. La senyora Arasa ho feu també a la perfecció y dels demés intèrpretes de *El cor del poble* no cal parlarne sense elogi. Acabà la funció ab la pessa *A ca la modista*.

PALAFRUGELL. La passada setmana, l'Agrupació Recreativa representà en son estatge social el drama en tres actes *Fam d'or* y la comedia *L'home del sach*, originals abdues produccions de Joaquim Albanell y Vilas.

—Centre Fraternal. Patrocinada pel Ajuntament tingué lloch el diumenge passat en aquest teatre una gran vetllada a favor dels damnificats per les recents inundacions que han flagellat aquesta comarca.

Hi prengueren part la societat choral «La Taponera» que cantà ab molta justesa dugues pessas destrament dirigides pels mestres Felip Vilaró y Sabí Gallart. La orquestra «La Principal» executà triats trossos de música; la secció d'aficionats «Talma» representà una pessa castellana que no resultà com era de desitjar, y finalment la secció «Talia» estrenà la humorada en un acte de'n S. Bonavia *Home casat... burro espatllat*. En el despeny van distingirshi la senyoreta Massanas y els senyors Morató, Capellà, Bosch, Llavà, Massoni, Padrós, Reig y Bussot germans.

GIRONA. Orfeó Gironí. Diumenge passat la secció teatral d'aquesta societat, posà en escena l'obra *La mà de mico*, la qual fou molt ben desempenyada.

El senyor Patiño'ns demostrà, una vegada més, que té molt bones condicions pera l'art escènich. Les demés parts regulars.

Lo compte de Sant Vicens fou l'obra que per fi de festa representà tota la secció, anant regularment la seva interpretació.

BADALONA. Teatre Espanyol. La companyia Terradas Casas que ab tant bon èxit ve actuant en aquest teatre ha posat en escena la comedia del senyor Llanas *Don Gonzalo o l'orgull del gech* y la farsa de'n Molière *Un casament per forsa*, obtenint abdues una ajustada interpretació per part de quants hi prengueren part.

El diumenge passat donaren a conèixer en nostra ciutat el drama del senyor Iglesias *La barca nova*, en la que'ls joves de la companyia hi posaren tota la seva voluntat, sobressortint el senyor Terradas en «L'avi Negre». Els senyors Casas, Clapés, Castellà, Seus, Carbo, Capmany, Navarro, Boix, Gatell y Bigas representaren admirablement sos respectius papers. A la senyora Sarbosa li dirém que a més d'estar molt insegura del seu paper, no es apropiat pera presentar el tipus de la «Nena» el pentinat que portava, detall que li fou massa notat. La senyora Tarés digué ab poca naturalitat la seva part. Les senyores Villalba, Matas y Guart cumpliren.

Mereix tota mena d'elogis el director artístich senyor Amigó, pel bon acert y interés que té en presentar les obres.

La nombrosa y distingida concurrencia que hi asisteix acullí ab forts aplaudiments el treball d'aquestos entusiastes joves.

En la tarde del dia 8 representaren les obres *El pati blau* (Rusiñol), *La morta* (Crehuet) y *Sirena* (Apeles Mestres).

TARRAGONA. — Ateneu de Tarragona — El passat diumenge, posà en escena la companyia que dirigeix en Joan Lleal la rondalla dramàtica en un acte adaptada a l'escena catalana per en S. Vilaregut *La mà de mico*.

L'interpretació en extrèm acceptable (cal remarcar el treball exquisit d'en Lleal que ns feu un «White» admirable. En Baradad J. estigué també a gran altura).

Després representaren la comedia en dos actes d'en Francesch Vidal *La Malvasia de Sitges* distingintshi la senyoreta Goterredona en la «Marieta» y en Torres en «D. Salvador» qui ens feu un «americano» magnífich, els restants acceptables.

El públich que omplenava el local va aplaudir ab entussiasme al final de tots els actes.

—Centre Federal.—El quadro d'aficionats d'aquesta societat baix la direcció del jove J. Jové, el diumenge dia 6, va representà *Les peripetias d'un viatge* y *La butifarra de la llibertat*.

L'execució passadora, distingintse el director Sr. Jové qui ens demostrà tindre condicions y en M. Sans que's un aficionat que promet molt y trevallà ab gust haventse captat les simpaties de la nombrosa concurrencia que omplia la sala, a qui premià ab una entussias-ta ovació al sortir en escena.

El públich va sortir forsa satisfet.

Als altres teatres *gènere chico* a tot drap, representantse en un d'ells sarsueles de les més xavacanes y pornogràfiques del repertori castellà.

Va ab aquest nombre, (REPARTIM als nostres lectors y CORRESPON als nostres subscriptors) el segon folletí de 24 pàgines de la hermosa comedia

Gent d'ara
de l'Eduard Coca y Vallmajor.

Va un petit comentari: diumenge 29 del passat Novembre actuaren a Barcelona, y en sis teatres públichs diferents, companyies catalanes. Foren aquets a més dels tres acostumats, l'Apolo y l'Arnau (del Paralel) y el Triomf. Això resulta verament encoratjador, ja que demostra el gust que'l públich va sentint per lo català, lo de casa, y ademés, es prova també del tàstich creixent que sent pel *gènere chico*. Molt ens plauria que lo passat el dia 29 se repetís per que, poch a poch se va a Roma y el dia que'l Paralel fos invadit pel teatre català seria un gran dia, en l'istoria de la cultura y catalanissació de la nostra terra.

En el local «Esquerra del Ensanche», Aribau, 21, donà son concert inaugural el naixent «Orfeó Fivaller», fentnos fruir de les composicions de Mendelsshon, Dunkler, Schumann, Mozart, obtenint un èxit al executar el «Brindis» d'aquest últim mestre, executant totes les peses ab veritable esquisidesa. Nostres elogis pel director de l'«Orfeó» senyor Sunyer.

La primera audició de «Rondalla» valgué a son autor, senyor Martí-Cristià, forts aplaudiments, fentnosla sentir l'executant senyor Net ab veritable encant.

La popular cansoneta «La Farigola» valgué una ovació a la directora del chor de senyoretes

Esperem tornar molt aviat a celebrar nous triomfs de tan lloable institució musical.

En March Jesús Bertrán, el notable escriptor, fou l'encarregat de la conferencia pública que's donà dimars passat al teatre de Novetats. El tema escullit pel conferenciant fou «La dansa en el teatre» y no cal dir ab l'acert y competencia ab que en Bertrán desenrotllà semblant materia que tant de plè entra dins del cercle dels seus coneixements.

El públic aplaudeix de valent la forma literaria selecta y la profunditat de cultura de que feu gala'l distingit escriptor.

La conferència de'n March Jesús Bertrán, un cop publicada, constituirà un nutritiu follet que sempre consultarán ab profit tots els aficionats a n'aquesta mena d'estudis.

BIBLIOTECA. DE TOTS COLORS.

La setmana entrant anunciarem el dia en que's posarà a la venda el celebrat pas de comedia

Un cop de vent

original del notable escriptor en Joseph Morató.

Aquesta obra l'editem en consideració a ser

Un cop de vent

una d'aquelles obretes que tant contribueixen a convertir el nostre teatre nacional en escola de bones costums, car pot substituir, per la seva amenitat y facilitat de ser posada en escena (ja que en ella hi juga una sola dòna) a tota aquesta invasió de pessets carrinclones y grolleres que empasten els escenaris de les nostres Agrupacions y societats recreatives.

Un cop de vent

publicat en artística edició, podrán adquirirlo els nostres favoreixedors a un preu extraordinàriament econòmic.

Nostre amic el poeta en Xavier Viura ha acabat *Les flames del Goig*, tragedia en quatre actes, en la qu'estava treballant temps hà.

Tenim excelents impressions d'aquesta obra, per la que augurem un èxit a l'autor.

L'acció de *Les flames del Goig* transcorre en el segle XVIII, a Fransa, durant el primer any de la Revolució francesa; y la tragedia's desenrotlla en aquell ambient sugestiu, rich en intrigues y episodis dramàtics; resultant tota ella una noble evoca-

ció, en la qual sorgeixen ab fort relleu, les figures dels personatges protagonistes.

Al Teatre Real d'Opera Còmica de Berlin s'han donat ja la representació que fa la centena d'una òpera que porta el títol de *Tiefhand* y que no es altra que *Terra baixa* del nostre eminent Guimerà. El mestre compositor que ha posat música al llibre de *Terra baixa* es l'Eugeni d'Albert y està ab tractes ab en Guimerà pera posar música també a *El Fill del Rey* y a *L'ànima morta*.

L'èxit que ha obtingut *Terra baixa* (*Tiefhand*) es molt gran y ho proven el centenar de representacions que porta.

Actualment el senyor Guimerà ha marxat a París pera posarse d'acort ab el mestre Albert, sobre les dugues altres obres *El Fill del Rey* y *L'ànima morta*.

Ademés corre el rumor de que aquest hivern la casa Ricordi farà posar al nostre Liceu l'òpera *Terra baixa*; de no poder esser això aquest hivern, serà durant la temporada vinenta.

CORRESPONDENCIA

J. P.: Gracies. F. S.: Vostè sol enviar les cartes ab franqueig distint dels que'ls correspon. Per això no es d'estranyar que's perdin. P. V. Salt.: E. P. S.: S. Q.: E. P.: M. T.: O. C.: J. D.: D. C. C.: J. M. S. J.: Ll. F. A.: J. C. T.: de San Feliu de Guíxols. Agrahint la bona voluntat que'ns demostren, no podem publicar les composicions de vostès. J. M. D.: Vostè revela bona disposició per la literatura. De totes maneres, encara no'ns semblen publicables els seus treballs. Ll. M. G.: Igual li dich. J. C. C.: No'ns acaba de agradar. Envihi, que vostè pot ferho bé. Còtolu.: Apliquis les anteriors paraules. Ll. G. P.: No acabem d'entendre lo que's proposa ab el seu treball. Centre I. de Tarragona.—J. B.: Li agrahim molt la seva oferta però ja tenim corresponsal en aquesta.

DE TOTS COLORS Surt cada divendres.
Redacció y Administració—Passatge de Mercader, 10

16 pàgines y cobertes UN RAL val el

Diccionari Català

Indispensable als que vulguin saber a fons la llengua catalana y desitgin escripela correctament.

Conté'l llenguatge complet de

CATALUNYA, MALLORCA, VALENCIA, ROSSELLÓ, SARDENYA, LLENGUADOC, &

Haventhi agotats infinitat de quaderns d'aquesta publicació y essent moltes les persones que'ns han demanat l'obra completa, hem decidit reimprimir les pàgines que'ns faltaven y desd'avuy podem servir-la ab les següents condicions:

L'obra consta de 227 QUADERNS, que aniràn apareixent, ab tota puntualitat, un quadern cada setmana. Forma aquesta obra TRES GRANS VOLUMS, impresos a dues tintes sobre paper superior y satinat y ab inicials alegòriques.

S'admeten subscripcions a casa l'editor Bartomeu Baxarias, (Passatge de Mercader, 10, interior), que's serviràn a domicili.

Respecte a les persones que vulguin adquirir, desseguida, l'obra completa y enquadernada, poden fer-ho pagant l'import total de 72 pessetes a plassos de 5 pessetes mensuals.